

Fakta:

Prosjektene i Naturarven som verdiskaper

Foto|Marie Lier

Foto|Solveig A. Egeland

Foto|Mari Lise Sjong

Foto|Tore Høyland

Miljøverndepartementet har i samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet startet et femårig verdiskapingsprogram for naturarven. Målet er å øke verdien av verneområder og andre naturområder med spesielle kvaliteter. Ti prosjekter og to forprosjekt er nå valgt ut til å være med.

Varangerhalvøya

Bakgrunn: Varangerhalvøya nasjonalpark ble opprettet sent i 2006. Området er i liten grad tilrettelagt for publikum. Det er stort potensial for utvikling.

Mål: Ta vare på og bruke naturarven i nasjonalparken og områdene rundt på en måte som bidrar til lokal og regional utvikling.

Gleden ved å leve naturvennlig – Stetind

Bakgrunn: Stetind er et fjell det knytter seg spesielle natur- og kulturkvaliteter til. Fjellet har betydning i samisk historie, og som symbol for økofilosofi og fjellklatring.

Mål: Stetind skal utvikles til et "Natursted", et symbol for naturvennlige levemåter. Her vil man skape en internasjonal forståelse for at naturvennlige levemåter er eneste vei samfunnet kan velge for å stabilisere klimaet.

Magiske og verdifulle opplevelser i Nord-Trøndelag

Bakgrunn: Området er det eneste som har streifdyr av ulv, jerv, gaupe og bjørn som lever fritt. Fugletitting rundt Trondheimsfjorden, samisk kultur og tradisjoner og rovdyr-opplevelser skal utvikles for verdiskaping.

Mål: Legge til rette for og stimulere til opplevelsesturisme i Nord-Trøndelag, gjennom å bidra til at natur og kultur blir ansett og brukt som verdifulle ressurser i lokalsamfunnet.

Dovrefjell

Bakgrunn: Informasjon om nasjonalparker i Norge er fragmentert og i tillegg lite tilrettelagt for turister. Bedre informasjon øker potensialet for å få flere besøk og økt omsetning. Dette vil Dovrefjellrådet ta tak i.

Mål: Å lage en felles plattform for informasjon som knytter næring, reisemål og forvaltning sammen. Dovrefjellrådet

arbeider samtidig med å få nasjonalparken sertifisert i henhold til Green Charter gjennom Europarc. Det vil i så fall bli den første i Norge.

Vestnorsk fjordlandskap - Nærøyfjorden

Bakgrunn: De vestnorske fjordene er et yndet turistmål. Det spektakulære landskapet når bratte fjellsider møter fjorden påvirker de som besøker stedet.

Mål: Langsiktig forvaltning og ivaretagelse av naturarven skal gi grunnlag for kulturell, sosial og økonomisk vekst. Skjøtsel, tilrettelegging, godt vertskap og formidling og informasjon er viktige tiltak.

Kystarven

Bakgrunn: Naturen er i endring blant annet som følge av endret bruk. Kystlynghei naturbeite er eksempler på naturtyper som krever vedlikehold og de er utgangspunkt for opplevelsesturisme.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) er det sentrale, utøvende og rådgivende forvaltningsorganet innenfor bevaring av biologisk mangfold, friluftsliv og bruk av naturressurser. DN's visjon, For liv i naturen og natur i livet, er et uttrykk for dette. DN er administrativt underlagt Miljøverndepartementet. Myndigheten til å forvalte naturressurser er gitt gjennom ulike lover og forskrifter. Ut over lovbestemte oppgaver har direktoratet også ansvar for å identifisere, forebygge og løse miljøproblemer ved samarbeid, rådgivning og informasjon overfor andre myndigheter og grupper i befolkningen.

Mål: Gjennom arbeidet med skjøtsel av naturen, rydding av søppel og beiting vil man økt kunnskap om verdiene kystarven representerer.

Nasjonalparklandsbyene

Bakgrunn: Tettstedene Lom, Storslett, Geilo, Vingelen og Jondal har alle nasjonalparker rett utenfor stuedøra. Dette er utgangspunktet for at de i 2008 fikk status Nasjonalparklandsbyer.

Mål: I prosjektet skal de utnytte denne statusen og nærheten til nasjonalparkene i utviklingen av sine tettsteder. De skal sammen og hver for seg prøve ut tilretteleggingstiltak som styrker deres identitet og særpreg basert på lokale fortrinn.

Dokkadeltaet

Bakgrunn: Randsfjordens nedbørsfelt og elvene Etna og Dokka møtes i Dokkadeltaet som er et naturreservat. Det fikk i 2002 Ramsarstatus som er en internasjonal avtale om vern av utvalgte våtmarksområder.

Mål: Prosjektet skal utvikle naturtypen ferskvann og våtmark til en attraksjon som kan brukes til å markedsføre regionen og Norge som

vannland. Tilrettelegge med natur- og kulturstier, fugletårn, å gjenskape viktige naturtyper.

Vidda vinn

Bakgrunn: Markedet for myke naturopplevelser vokser. Godt samarbeid mellom villreinsenteret, nasjonalparksenteret og prosjektet Hardangervidda nasjonalparkrute skaper tilbud som styrker hverandre. Det øker aktiviteten i randsonene rundt Hardangervidda og skåner de sårbare områdene på vidda.

Mål: I prosjektet vil man sette Hardangervidda nasjonalpark på kartet, på en måte som gjør at både villrein, grunneiere og reiseliv rundt vidda vinner. Stier og turveier og andre måter å legge til rette for naturopplevelser, kurs for natur- og kulturguides, informasjon og kunnskapsformidling er viktige tiltak.

Lister

Bakgrunn: Stort mangfold og konsentrasjon av naturkvaliteter og kulturminner med nasjonal/internasjonalt verdi, gir Listerkysten et spesielt potensial for verdiskaping.

Mål: Verdiskaping skal skje gjennom nyskapende og bærekraftig

skjøtsel, tilrettelegging og bruk av verneområdene. Dette skal tas i bruk av lokale aktører, blant annet gjennom deltakelse og samarbeid.

Forprosjekt:

Østfold og Akershus

Bakgrunn: Våtmarksområder og kystområder i Akershus og Østfold består av verdifull og artsrik natur. Området ligger i tilknytning til tett befolkningskonsentrasjon og er mye brukt til rekreasjon og friluftsliv. Det er behov for bedre skilting, tilrettelegging og informasjon.

Mål: Stimulere til å få frem gode eksempler på hvordan man ved fritidsbruk og naturbasert turisme kan benytte seg av naturarven på en miljøbevisst måte i tettbebygde strøk.

Forprosjekt: Helgelandsnatur – Norge på tvers

Bakgrunn: Området strekker seg ca. 17 mil i luftlinje, høg fjell ved svenskegrensa til ytterste skjær på Vega. Det består av to store nasjonalparker, seks landskapsvernområder og 31 naturreservat med ulike verneformål.

Mål: Tilrettelegge for at næringene i området blir i stand til å skape verdier på bærekraftig grunnlag.

Kart over de ulike verdiskapingsprosjektene

Grunnkart: Statens kartverk

